

LÊ ANH TUẤN (Tổng Chủ biên kiêm Chủ biên)
TẠ HOÀNG MAI ANH - NGUYỄN THỊ QUỲNH MAI

Âm nhạc

4

BẢN MẪU

NHÀ XUẤT BẢN
ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TP HỒ CHÍ MINH

CÔNG TY CỔ PHẦN ĐẦU TƯ
XUẤT BẢN - THIẾT BỊ GIÁO DỤC VIỆT NAM

MỤC LỤC

Hướng dẫn sử dụng sách.....	4
♥ Chủ đề 1: TUỔI THO.....	5
♥ Chủ đề 2: QUÊ HƯƠNG.....	13
♥ Chủ đề 3: MÁI TRƯỜNG.....	21
♥ Chủ đề 4: GIA ĐÌNH.....	29
Ôn tập.....	36
♥ Chủ đề 5: NIỀM VUI.....	37
♥ Chủ đề 6: HOÀ BÌNH.....	45
♥ Chủ đề 7: ƯỚC MƠ.....	51
♥ Chủ đề 8: BIẾT ƠN THẦY CÔ.....	59
Ôn tập.....	66
Giải thích thuật ngữ.....	67

Các em thân mến!

Môn Âm nhạc ở trường tiểu học giúp các em được trải nghiệm và phát triển năng lực âm nhạc – biểu hiện của năng lực thẩm mỹ, qua đó góp phần hình thành và phát triển hài hoà về thể chất và tinh thần, phẩm chất và năng lực.

Sách giáo khoa Âm nhạc 4 được biên soạn theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, cung cấp những kiến thức và kỹ năng cơ bản về: hát, nghe nhạc, đọc nhạc, nhạc cụ, lý thuyết âm nhạc, thưởng thức âm nhạc. Cuốn sách đưa các em đến với bao điều kì diệu của thế giới âm nhạc, dạy các em nhiều điều hay, việc tốt; giúp các em cảm nhận về quê hương, đất nước, thiên nhiên, gia đình, bạn bè gần gũi, thân thương.

Mong các em tích cực tham gia các hoạt động âm nhạc theo hướng dẫn của thầy cô và hợp tác cùng các bạn, tích cực luyện tập, vận động, chơi trò chơi và biểu diễn âm nhạc. Hãy thường xuyên đánh giá kết quả học tập của mình sau mỗi nội dung, chủ đề. Điều đó sẽ nâng cao kết quả học tập của các em.

Chúc các em có những giờ học Âm nhạc sinh động, hấp dẫn và thú vị.

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

Sách **Âm nhạc 4** có 8 chủ đề, gồm những phần và nội dung sau:

Mở đầu

Kiến thức mới – Luyện tập

Hát một mình và hát cùng người khác.

Nghe nhạc kết hợp gõ đệm hoặc vận động cơ thể.

Đọc nhạc đúng tên nốt, đúng cao độ và trường độ.

Chơi nhạc cụ một mình và cùng người khác.

Một số kiến thức về lý thuyết âm nhạc cơ bản.

Tìm hiểu nhạc cụ, câu chuyện âm nhạc, tác giả và tác phẩm, hình thức biểu diễn.

Vận dụng

Các em hãy sử dụng sách giáo khoa **Âm nhạc 4** kết hợp với phiên bản điện tử của sách để luyện tập các nội dung.

Hãy giữ gìn cuốn sách cẩn thận. Không viết, vẽ hoặc tô màu vào những trang sách.

CHỦ ĐỀ
1

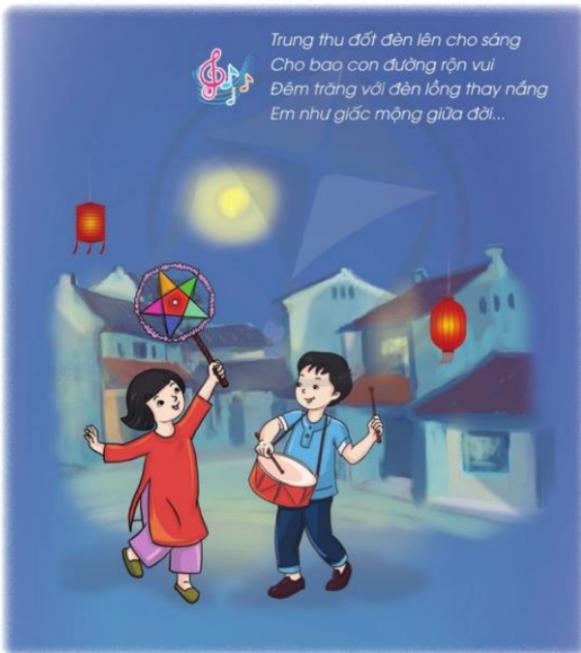
TUỔI THƠ

Mở đầu

- ♥ Nghe bài hát *Tết suốt hồng* (Nhạc và lời: Trịnh Công Sơn) kết hợp vỗ tay theo cặp.

Trung thu đốt đèn lên cho sáng
Cho bao con đường rộn vui
Đêm trăng với đèn lồng thay nắng
Em như giấc mộng giữa đời...

Kiến thức mới – Luyện tập

Em là bông hồng nhỏ

Vui tươi – Trong sáng

Nhạc và lời: Trịnh Công Sơn

Em sẽ là mùa xuân của mẹ. Em sẽ
(Trang sách) hồng nằm mơ màng ngủ. Em gối
(Cây có) rừng bầy chim làm tổ. Sông có
là màu nắng của cha. Em đến trường học bao điều
đầu trên những vần thơ. Em thấy mình là bông hồng...
nguồn từ suối chảy ra. Tìm mỗi người là quê nhà...
1. lạ. Mỏi hé cười là những nụ hoa. Trang sách...
2. ... nhỏ. Bay giữa trời làm mát ngày qua. Trời mênh mông, đất hiền
hoà. Bàn chân em đi nhẹ nhẹ. Đưa em vào tỉnh người bao
3. lạ. Cây có...
...nhỏ. Tình nồng thấm như Mặt Trời xa.

Nghe hát mẫu

Hát với tình cảm vui tươi

Tập hát

Hát với nhạc đệm

♥ Hát kết hợp gõ đệm

♥ Trình bày bài hát theo hình thức tốp ca

- Những hình ảnh nào trong bài hát thân quen với tuổi thơ của em?
- Trình bày câu hát mà em yêu thích nhất.

Khuông nhạc, dòng kẻ phụ, khoá Son, vị trí bảy nốt nhạc trên khuông nhạc

Khuông nhạc gồm năm dòng kẻ song song, cách đều nhau, tạo thành bốn khe. Thứ tự các dòng và khe tính từ dưới lên.

Dòng kẻ phụ là những dòng kẻ ngắn, đặt phía trên hoặc dưới khuông nhạc để viết các nốt nhạc ngoài khuông nhạc.

Khoá Son đặt ở đầu mỗi khuông nhạc, xác định nốt nhạc nằm trên dòng kẻ thứ hai là nốt Son.

Vị trí bảy nốt nhạc trên khuông nhạc.

♥ Luyện tập

- Nói tên các nốt nhạc sau:

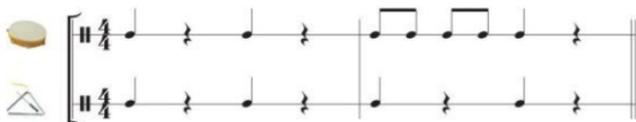

- Kẻ khuông nhạc, viết khoá Son và các nốt nhạc: Si, La, Son, Pha, Mi.

Nhạc cụ thể hiện tiết tấu

♥ Luyện tập tiết tấu bằng nhạc cụ gõ

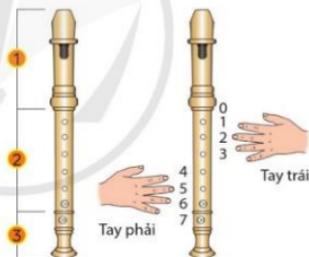
Nhạc cụ thể hiện giai điệu(*)

♥ Chọn một trong hai nhạc cụ: ri-coóc-đơ (recorder) hoặc kèn phím

RI-COỐC-ĐƠ

Cấu tạo ri-coóc-đơ

Ri-coóc-đơ là loại sáo thổi dọc, được làm bằng nhựa hoặc gỗ. Cây sáo gồm phần đầu ①, phần giữa ②, phần đuôi ③. Phía trước cây sáo có bảy lỗ bấm, phía sau có một lỗ.

Cách chơi ri-coóc-đơ

Người chơi kết hợp bấm các lỗ và thổi để tạo ra âm thanh. Tập chơi với tư thế ngồi hoặc đứng ngay ngắn, mỗi ngón tay chỉ bấm một lỗ. Ngón tay trái bấm các lỗ 0 (phía sau), 1, 2, 3. Ngón tay phải bấm các lỗ 4, 5, 6, 7. Tập hít thở, thổi nhẹ nhàng và thổi ngắt âm.

(*) Nhạc cụ thể hiện giai điệu dùng cho những trường có đủ điều kiện.

Luyện tập

- Tập bấm nốt Si

Bấm các lỗ 0, 1

- Tập bấm và thổi nốt Si

- Luyện tập giai điệu

Bài tập ri-coóc-đơ số 1

KÈN PHÍM

Cấu tạo kèn phím

Kèn phím có nhiều bộ phận, chủ yếu được làm bằng nhựa. Loại kèn phổ biến có 32 phím trắng và đen. Trên thân kèn có gắn ống thổi bằng nhựa.

Cách chơi kèn phím

Người chơi dùng tay phải bấm vào các phím và thổi để tạo ra âm thanh. Có hai tư thế:

+ Tư thế ngồi: đặt kèn trên bàn, ngón tay trái giữ ống thổi.

+ Tư thế đứng: bàn tay trái luồn vào quai phía sau để giữ kèn.

Dùng những ngón tay phải bấm vào các phím. Tập hít thở và thổi nhẹ nhàng.

- Ngón cái = 1
- Ngón trỏ = 2
- Ngón giữa = 3
- Ngón áp út = 4
- Ngón út = 5

Luyện tập

- Tập bấm nốt Đô

- Tập bấm và thổi nốt Đô

- Luyện tập giai điệu

Bài tập kèn phím số 1

Tìm hiểu nhạc cụ: Đàn nhị

✦ Đàn nhị (còn được gọi là đàn cò) là nhạc cụ dân tộc của Việt Nam. Đàn có hai dây và có cung vĩ đặt giữa hai dây. Bầu đàn có kích thước nhỏ, làm bằng gỗ, cần đàn dài và nhỏ, không có phím.

+ Người chơi dùng tay trái giữ cần đàn và bấm lên dây, tay phải cầm cung vĩ kéo vào dây để tạo ra âm thanh. Đàn nhị có thể chơi độc tấu hoặc hoà tấu cùng các loại nhạc cụ khác.

+ Âm thanh của đàn nhị mềm mại, trong trẻo, gần với tiếng người, có khả năng diễn tả nhiều cung bậc tình cảm khác nhau.

♥ Nghe bản nhạc *Cô lá* được trình bày bằng đàn nhị

Nêu một vài đặc điểm của đàn nhị.
Nêu cảm nhận của em về tiếng đàn.

★ Vận dụng

- Viết và tô màu bảy nốt nhạc trên khuôn nhạc có khoá Son
- Thể hiện tiết tấu đã học đệm cho bài hát *Em là bông hồng nhỏ*
- Thể hiện *Bài tập ri-coóc-đơ số 1* hoặc *Bài tập kèn phím số 1* theo các nhịp độ khác nhau
- Nghe âm sắc đoán tên nhạc cụ

CHỦ ĐỀ
2

QUÊ HƯƠNG

Mở đầu

♥ Vận động cơ thể theo tiếng đàn với nhịp độ thay đổi.

Giậm chân

Vỗ tay xuống đùi

Búng ngón tay

Vỗ tay lên cao

Kiến thức mới – Luyện tập

Cò lả

Vừa phải – Phóng khoáng

Dân ca Đồng bằng Bắc Bộ

Con cò, cò bay lả, lả bay la. Bay
từ, từ cửa phủ, bay ra, ra cánh đồng. Tinh tinh
tang tang tinh tinh. Ơi bạn rằng, ơi bạn ơi, rằng có
biết, biết hay chẳng, rằng có nhớ, nhớ hay chẳng.

Đọc lời ca

Hát với tình cảm tha thiết

Tập hát

Hát với nhạc đệm

Lí kéo chài

Dân ca Nam Bộ

Kéo lên thuyền cho nhiều tôm cá
Lưới cùng ta vang hát câu ca
Hò ơi, biển khơi thân thiết với ta...

- ♥ Lắng nghe bài dân ca và biểu lộ cảm xúc
- ♥ Nghe nhạc kết hợp gõ đệm hoặc vận động
- ♥ Hát lại những câu em nhớ

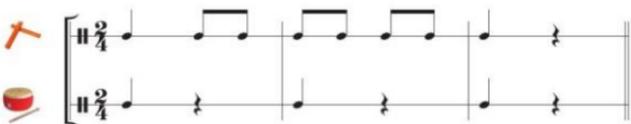

Hình ảnh nào trong bài hát mô tả cảnh lao động?

Nhạc cụ thể hiện tiết tấu

♥ Luyện tập tiết tấu bằng nhạc cụ gõ

Nhạc cụ thể hiện giai điệu

Ri-coóc-đơ

- Tập bấm nốt La
- Tập bấm và thổi nốt La
- Luyện tập giai điệu

Bài tập ri-coóc-đơ số 2

Kèn phím

- Tập bấm nốt Rê

- Tập bấm và thổi nốt Rê

- Luyện tập giai điệu

Bài tập kèn phím số 2

Hình thức biểu diễn: đơn ca, song ca, tốp ca, đồng ca

Đơn ca – một người hát

Song ca – hai người hát

♥ Đọc gam Đô trưởng

♥ Luyện tập tiết tấu

Bài đọc nhạc số 1

♥ Đọc nhạc với nhịp độ vừa phải

♥ Đọc nhạc kết hợp gõ đệm theo tiết tấu

Vận dụng

● Sáng tạo động tác phụ họa cho bài hát *Cò lả*

● Tự làm nhạc cụ gỗ đơn giản

Chọn hai mảnh gỗ nhỏ, gõ hai mảnh gỗ vào nhau để tạo ra âm thanh.

Chọn cốc nhựa mềm. Úp miệng cốc vào lòng bàn tay hoặc xuống mặt bàn để tạo ra âm thanh.

Chọn chai nhựa đã qua sử dụng. Cho các hạt đậu, hạt đỗ hoặc gạo vào trong chai. Rung, lắc chai để tạo ra âm thanh.

● Tập biểu diễn bài hát *Cò lả* theo hình thức đơn ca, song ca, tốp ca, đồng ca

CHỦ ĐỀ
3

MAITRƯƠNG

Mở đầu

♥ Thể hiện tiết tấu bằng nhạc cụ gõ hoặc vận động cơ thể.

Kiến thức mới – Luyện tập

Mái trường tuổi thơ

(Aura Lea)

Nhạc: George R. Poulton (Mỹ)

Lời Việt: Lê Anh Tuấn

Trong sáng

Trường em nằm bên cánh đồng lúa, nghe câu hò ngân

xa. Tuổi thơ hồn nhiên đón ngày mới, tiếng chim hoà lời

ca. Trên quê hương xanh tươi bao la, gió thơm mùi hương

lúa. Bên trang sách em vui học chăm

cho cuộc đời nở hoa. ... cho nhịp sống chan hoà.

Nghe hát mẫu

Hát với tình cảm tha thiết

Tập hát

Hát với nhạc đệm

♥ Hát kết hợp gõ đệm

Trường em nằm bên cánh đồng lúa, nghe câu hò ngân...

♥ Hát kết hợp vận động phụ họa

- Những hình ảnh nào trong bài hát gợi nên vẻ đẹp của quê hương?
- Tìm hai câu hát có giai điệu giống nhau.

Câu chuyện âm nhạc: *Bay xa cùng âm nhạc*

Lê Anh Tuấn

1

Gia đình Việt An sống ở một thị trấn nhỏ. Cậu rất yêu thích âm nhạc nhưng chưa có điều kiện học chơi đàn. Một lần, trên đường đi học, Việt An thấy một người phụ nữ làm rơi chiếc ví. Cậu mang chiếc ví tới trường và nhờ các thầy cô giáo trả lại cho người đánh rơi.

2

Câu chuyện về người học trò trả lại của rơi lan nhanh khắp thị trấn. Việt An được nhà trường khen ngợi và biểu dương. Người phụ nữ làm rơi chiếc ví tặng Việt An một cây đàn ghi-ta vì biết cậu rất yêu thích âm nhạc.

3

Ở thị trấn, có chú thương binh chơi đàn ghi-ta rất hay. Quý mến Việt An vì tinh trung thực nên chú đã dạy cậu chơi đàn. Chú kể cho cậu nghe những câu chuyện về lòng dũng cảm và sự kiên trì để vượt qua mọi khó khăn. Chú thường căn dặn: "Tài năng sẽ giúp cháu bay xa, nhưng đạo đức mới giúp cháu bay thật lâu!".

4

Sau một thời gian luyện tập, Việt An chơi đàn ghi-ta rất tiến bộ. Cậu tham gia cuộc thi Tìm kiếm tài năng thiếu niên của địa phương và đoạt giải cao. Chủ trương bình kích lệ cậu thi vào trường âm nhạc ở thành phố. Tiếng đàn mượt mà của Việt An đã thuyết phục được các thầy cô trong ban giám khảo, nên cậu được nhận vào học tại trường.

5

Trong trường âm nhạc, Việt An được học đàn ghi-ta với những người thầy rất giỏi. Cậu còn tự học chơi đàn pi-a-nô và học sáng tác âm nhạc. Nhờ sự chăm chỉ, kiên tẫn và quyết tâm mà Việt An tiến bộ vượt bậc. Cậu được nhà trường cử đi tham dự một số liên hoan âm nhạc trong nước.

6

Việt An trở thành một nghệ sĩ trẻ được nhiều người yêu mến, cậu là niềm tự hào của gia đình và quê hương. Việt An được đi biểu diễn âm nhạc ở nhiều nơi, được khám phá về những vùng đất mới và mang lại niềm vui cho mọi người.

?

- Bạn Việt An có những phẩm chất tốt đẹp nào?
- Em học được điều gì từ câu chuyện?

Em yêu giờ học hát

Nhạc và lời: Đinh Viễn

Đố Sơn Sơn Mi Đồ Mi Sơn Lá Sơn

Giọng em hát vút lên như họa mi vòng

Một điệu nhạc gọi nắng nắng lên cho đời

Một điệu nhạc gọi gió gió đi vui cười...

- ♥ Lắng nghe bài hát và biểu lộ cảm xúc
- ♥ Hát lại những câu em yêu thích
- ♥ Thực hiện vận động cơ thể theo nhịp điệu

Vì sao các bạn nhỏ yêu giờ học hát?

Nhạc cụ thể hiện tiết tấu

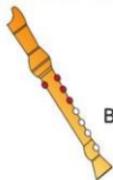
♥ Luyện tập tiết tấu bằng nhạc cụ gõ

Nhạc cụ thể hiện giai điệu

Ri-coóc-đơ

- Tập bấm nốt Son
- Tập bấm và thổi nốt Son
- Luyện tập giai điệu

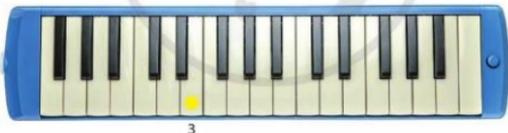
Bấm các lỗ 0, 1, 2, 3

Bài tập ri-coóc-đơ số 3

Kèn phím

- Tập bấm nốt Mi
- Tập bấm và thổi nốt Mi
- Luyện tập giai điệu

Bài tập kèn phím số 3

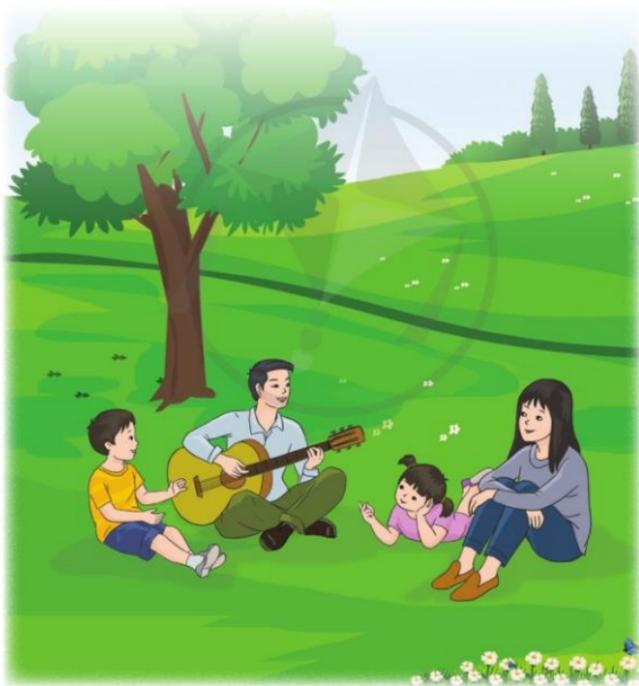

CHỦ ĐỀ
4

GIADINH

Mở đầu

♥ Nghe giai điệu và nhận biết tên một số bài hát đã học.

Kiến thức mới – Luyện tập

Bàn tay mẹ

Vũ pháỉ – Tha thiết

Nhạc: Bùi Đình Thảo

Lời thơ: Tạ Hữu Yên

Bàn tay mẹ bế chúng con, bàn tay mẹ chăm chúng
con. Cơm con ăn tay mẹ nấu, nước con
uống tay mẹ đun. Trời nóng bức gió từ tay
mẹ, con ngủ ngon. Trời giá rét, cũng vòng tay
mẹ, ủ ấm con. Bàn tay mẹ vì chúng con, từ tay
mẹ con lớn khôn. Cơm con ...khôn.

Đọc lời ca

Hát với tình cảm tha thiết

Tập hát

Hát với nhạc đệm

♥ Hát kết hợp gõ đệm

Bàn tay mẹ bế chúng con, bàn tay mẹ chăm chúng...

♥ Trình bày bài hát theo hình thức đơn ca hoặc song ca

- Những hình ảnh nào trong bài hát thể hiện tấm lòng của mẹ?
- Nêu ý nghĩa của bài hát Bàn tay mẹ.

Hình nốt nhạc và dấu lặng

Hình nốt nhạc là kí hiệu thể hiện độ ngắn dài hoặc ngắn của âm thanh trong âm nhạc.

Các hình nốt nhạc và tương quan về độ dài:

Nốt tròn		=		+					
Nốt trắng		=		+					
Nốt đen		=		+		=		+	
Nốt móc đơn		=		+		=			
Nốt móc kép									

Dấu lặng là kí hiệu thể hiện sự ngưng nghỉ của âm thanh, thời gian ngưng nghỉ bằng độ ngắn dài của hình nốt nhạc cùng tên với dấu lặng.

Một số dấu lặng:

Lặng tròn		=	
Lặng trắng		=	
Lặng đen		=	
Lặng đơn		=	
Lặng kép		=	

Tác giả và tác phẩm: Nhạc sĩ Phạm Tuyên

Nhạc sĩ Phạm Tuyên sinh năm 1930, quê ở huyện Bình Giang, tỉnh Hải Dương. Năm 1950, ông là đại đội trưởng tại trường Thiếu sinh quân Việt Nam. Từ năm 1958, ông về công tác tại Đài Tiếng nói Việt Nam, đảm nhiệm nhiều chức vụ chỉ đạo về biên tập âm nhạc. Hoạt động âm nhạc của ông rất phong phú trong các lĩnh vực sáng tác, li luận và phong trào âm nhạc quần chúng.

Nhạc sĩ Phạm Tuyên có nhiều sáng tác âm nhạc cho tuổi thiếu nhi, những ca khúc của ông đậm chất trữ tình và giàu nhịp điệu. Nhiều ca khúc đã được các thế hệ học sinh yêu thích và trở thành những bài hát truyền thống như: *Tiến lên Đoàn viên*, *Chiếc đèn ông sao*, *Hành khúc Đội thiếu niên tiên phong Hồ Chí Minh*, *Chú voi con ở Bản Đôn*, *Cánh én tuổi thơ*,...

Phạm Tuyên
(Sinh năm 1930)

♥ Nghe và cảm nhận một số ca khúc thiếu nhi của nhạc sĩ Phạm Tuyên

Chiếc đèn ông sao

Chiếc đèn ông sao, sao năm cánh tươi màu

Cán đây rất dài, cán cao quá đầu...

Chú voi con ở Bản Đôn

Chú voi con ở Bản Đôn

Chưa có ngà nên còn trẻ con...

Cánh én tuổi thơ

Một cánh én nhỏ chằng làm nên mùa xuân

Rủ nhau én về theo làn nắng ấm dần...

Thể hiện câu hát em yêu thích trong những bài đã nghe.

☆ **Vận dụng**

- Sáng tạo động tác phụ họa cho bài hát *Bàn tay mẹ*

- Hoạt động nhóm: đặt lời cho *Bài đọc nhạc số 2*; hát lời ca theo giai điệu *Bài đọc nhạc số 2*

- Sưu tầm một số ca khúc thiếu nhi của nhạc sĩ Phạm Tuyên

ÔN TẬP

Hát

Em hãy biểu diễn bài hát *Em là bông hồng nhỏ*, *Cò lả*, *Mái trường tuổi thơ*, *Bàn tay mẹ* theo một trong những hình thức:

- ♥ Hát đơn ca.
- ♥ Hát song ca.
- ♥ Hát tốp ca.
- ♥ Hát kết hợp gõ đệm.
- ♥ Hát kết hợp vận động phụ họa.

Nghe nhạc

Em hãy nghe bản nhạc *Lí kéo chài*, *Em yêu giờ học* hát kết hợp với một trong những hoạt động:

- ♥ Gõ đệm.
- ♥ Vận động theo nhạc.

Đọc nhạc

Em hãy đọc nhạc *Bài đọc nhạc số 1*, *Bài đọc nhạc số 2* kết hợp với một trong những hoạt động:

- ♥ Gõ đệm.
- ♥ Vận động theo nhạc.

Nhạc cụ

Em hãy:

- ♥ Thể hiện tiết tấu đã học bằng nhạc cụ gõ.
- ♥ Thể hiện giai điệu đã học bằng ri-coóc-đơ hoặc kèn phím.

Lý thuyết âm nhạc

- ♥ Nhận biết vị trí bảy nốt nhạc trên khuôn nhạc.
- ♥ Nhận biết các hình nốt nhạc và dấu lặng.

Thường thức âm nhạc

- ♥ Nêu một vài đặc điểm của đàn nhị.
- ♥ Kể lại câu chuyện *Bay xa cùng âm nhạc*.
- ♥ Nêu đôi nét về cuộc đời nhạc sĩ Phạm Tuyên.

Kiến thức mới – Luyện tập

Hát mừng

Rộn ràng – Tha thiết

Dân ca H'rê (Tây Nguyên)
Đặt lời mới: Lê Toàn Hùng

Cùng mùa hát nào, cùng cất tiếng
ca, mừng đất nước ta, sống vui hoà bình. Mừng
Tây Nguyên mình, đời sống ấm no, nổi
tiếng trống chiêng, đó đây chào mừng.

Nghe hát mẫu

Hát với tình cảm vui tươi

Tập hát

Hát với nhạc đệm

♥ Hát kết hợp vỗ tay

♥ Trình bày bài hát theo cách hát nối tiếp:

Nhóm 1: Cùng múa hát nào, cùng cất tiếng ca.

Nhóm 2: Mừng đất nước ta, sống vui hoà bình.

Nhóm 3: Mừng Tây Nguyên mình, đời sống ấm no,

Nhóm 4: Nổi tiếng trống chiêng, đó đây chào mừng.

- Những nhạc cụ nào được nhắc đến trong bài hát?
- Bài hát phù hợp với hình thức đơn ca hay tốp ca? Vì sao?

Tìm hiểu nhạc cụ: Vi-ô-lông

✦ Vi-ô-lông (violin) là nhạc cụ nước ngoài được làm bằng gỗ, có kích thước nhỏ và có bốn dây. Trên cần đàn không có phím. Cây vĩ của đàn có dây làm bằng lông đuôi ngựa hoặc bằng ni-lông.

✦ Người chơi đặt đàn vi-ô-lông lên vai, kẹp đàn dưới cằm, tay trái bấm lên dây, tay phải cầm vĩ kéo ngang dây đàn. Kỹ thuật chơi vi-ô-lông phong phú và linh hoạt, có thể chơi độc tấu hoặc hoà tấu, được sử dụng trong nhiều thể loại âm nhạc.

✦ Âm thanh của đàn vi-ô-lông tha thiết, mềm mại, tươi sáng, có khả năng diễn tả được mọi cung bậc tình cảm của con người.

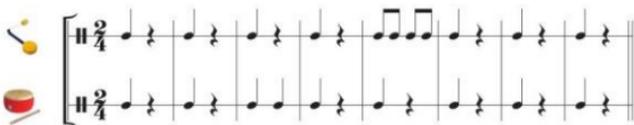

- ♥ Xem một tiết mục biểu diễn đàn vi-ô-lông
- ♥ Nêu cảm nhận của em về tiếng đàn

Nhạc cụ thể hiện tiết tấu

♥ Luyện tập tiết tấu bằng nhạc cụ gõ

Nhạc cụ thể hiện giai điệu

Ri-coóc-đơ

- Tập bấm và thời nốt Si, La, Son
- Luyện tập giai điệu

Bài tập ri-coóc-đơ số 4

Kèn phím

- Tập bấm và thời nốt Đô, Rê, Mi
- Luyện tập giai điệu

Bài tập kèn phím số 4

Lét-ka-gien-ka

(Letkajenka)
Dân vũ Phần Lan

- ♥ Nghe và cảm nhận bản nhạc
- ♥ Vỗ tay, gõ đệm theo tiết tấu
- ♥ Vận động cơ thể theo nhịp điệu

Em cảm nhận được âm thanh của nhạc cụ nào khi nghe nhạc?

Vận dụng

- Nghe âm sắc đoán tên nhạc cụ

- Lựa chọn tiết tấu đã học đệm cho bài hát *Hát mừng*

- Dùng cốc nhựa và vận động cơ thể đệm cho bài hát: *Hát mừng*

Cùng	múa	hát	nhào	cùng	cất	tiếng	ca...
	1		2		3	4	5

1

2

3

4

5

● Chọn một trong hai bài tập

- Trình bày nối tiếp Bài tập ri-coóc-đơ số 3 và Bài tập ri-coóc-đơ số 4

- Trình bày nối tiếp Bài tập kèn phím số 3 và Bài tập kèn phím số 4

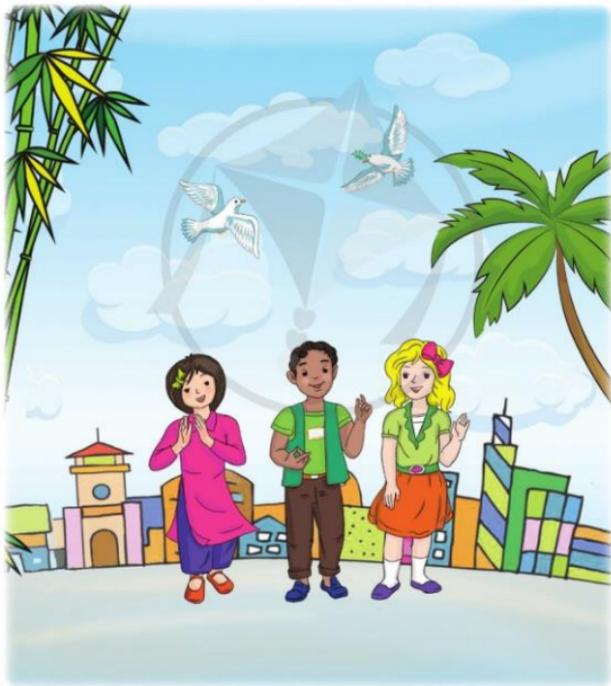

CHỦ ĐỀ
6

HOA BÌNH

Mở đầu

♥ Nghe bài hát *Bim bum* (Nhạc: Mỹ) kết hợp vận động cơ thể.

Kiến thức mới – Luyện tập

Em yêu hoà bình

Vui tươi – Trong sáng

Nhạc và lời: Nguyễn Đức Toàn

Em yêu hoà bình, yêu đất nước Việt
Nam, yêu từng gốc đa, bờ tre, đường làng. Em
yêu xóm nhỏ nơi mà em khôn lớn, yêu những mái
trường rộn rã lời ca. Em yêu dòng sông hai bên
bờ xanh thắm, dòng nước êm trôi lắng đọng phù
sa. Em yêu cánh đồng thơm mùi hương lúa, giữa
đám mây vàng có đàn cò trắng bay xa.

Đọc lời ca

Hát với tình cảm vui tươi

Tập hát

Hát với nhạc đệm

♥ Hát kết hợp gõ đệm

♥ Trình bày bài hát theo cách hát đối đáp và hoà giọng

Nhóm 1: Em yêu hoà bình, yêu đất nước Việt Nam,

Nhóm 2: Yêu từng gốc đa, bờ tre, đường làng.

Nhóm 1: Em yêu xóm nhỏ nơi mà em khôn lớn,

Nhóm 2: Yêu những mái trường rộng rãi lời ca.

Cả lớp hoà giọng: Em yêu dòng sông... đàn cò trắng bay xa.

- Những hình ảnh nào trong bài hát thân quen với làng quê Việt Nam?
- Tại sao chúng ta cần phải bảo vệ hoà bình?

Tác giả và tác phẩm: Nhạc sĩ Hoàng Văn

Nhạc sĩ Hoàng Văn (1930 – 2018) sinh tại Hà Nội. Năm 1946, ông tham gia đội Thiếu niên cứu quốc Mai Hắc Đế, sau đó phụ trách nghệ thuật văn công Sư đoàn 312. Năm 1960, ông về chỉ huy dàn nhạc Đoàn ca nhạc Đài Tiếng nói Việt Nam và tham gia giảng dạy môn Sáng tác và Phối khí tại Nhạc viện Hà Nội (nay là Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam).

Nhạc sĩ Hoàng Văn có một số sáng tác âm nhạc cho tuổi thiếu nhi. Những ca khúc vui tươi, trong sáng của ông được nhiều thế hệ học sinh yêu thích, đón nhận như: *Cả ngợi Tổ quốc, Con chim vành khuyên, Em yêu trường em, Mùa hoa phượng nở...*

Hoàng Văn
(1930 – 2018)

♥ Nghe và cảm nhận một số ca khúc thiếu nhi của nhạc sĩ Hoàng Văn

Cả ngợi Tổ quốc

Trời cao trong xanh sương sớm long lanh mặt nước xanh xanh cành lá rung rinh.

Bầy chim non hát ca vang đàn bướm lượn bướm tung tăng tung lượn...

Em yêu trường em

Em yêu trường em với bao bạn thân và cô giáo hiền

Như yêu quê hương, cắp sách đến trường trong muôn vàn yêu thương...

Mùa hoa phượng nở

Tu hú kêu, tu hú kêu

Hoa gạo nở, hoa phượng đỏ, đầy ước mơ hi vọng...

Nêu đôi nét về cuộc đời nhạc sĩ Hoàng Văn và kể tên một vài ca khúc thiếu nhi tiêu biểu khác của ông.

♥ Đọc gam Đô trưởng

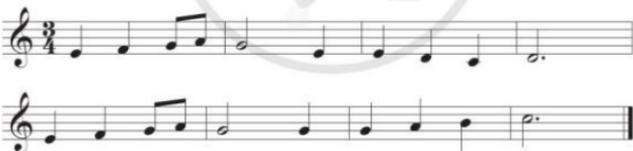
♥ Luyện tập tiết tấu

♥ Nốt trắng chấm đôi

Bài đọc nhạc số 3

♥ Đọc nhạc với nhịp độ vừa phải

♥ Đọc nhạc kết hợp gõ đệm theo tiết tấu

Chúng em cần hoà bình

Nhạc và lời: Hoàng Long – Hoàng Lân

Để loài người chung sống trong hoà bình
Để đàn em được vui ca học hành
Để ngàn cây lá hoa vườn mả xanh
Bạn bè sống với nhau trong tình yêu thương...

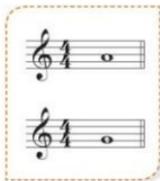
- ♥ Nghe nhạc kết hợp vỗ tay, gõ đệm hoặc vận động cơ thể
- ♥ Hát lại những câu em nhớ

Chia sẻ cảm nhận của em về bài hát.

Vận dụng

- Chọn và vẽ một hình ảnh trong bài hát *Em yêu hoà bình*
- Đọc bốn nốt nhạc trên khuông và một nốt tự chọn ở hàng đọc

- Sưu tầm một số bức ảnh về nhạc sĩ Hoàng Vân

CHỦ ĐỀ

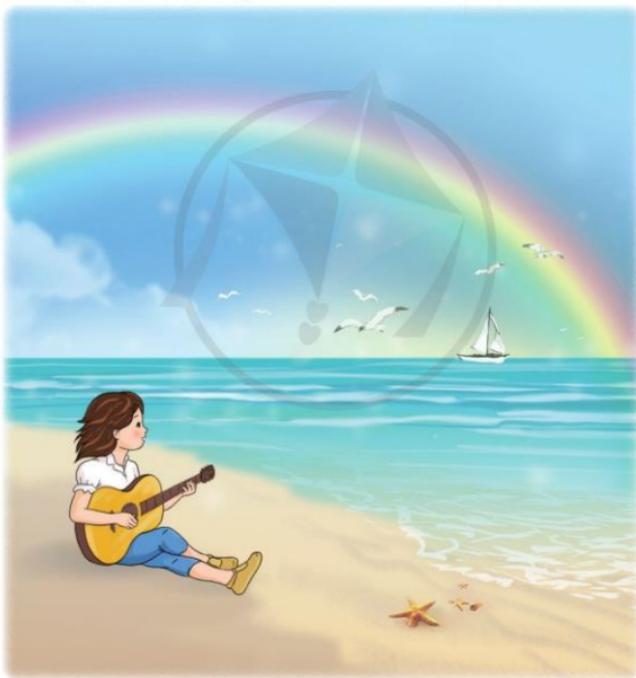
7

ƯỚC MƠ

Mở đầu

♥ Hãy chia sẻ về những ước mơ của em.

Kiến thức mới – Luyện tập

Ước mơ

Nhạc Trung Quốc
Lời Việt: An Hoà

Thiết tha – Triu mến

Gió vờn cánh hoa bay dưới trời, đàn bướm xinh dạo chơi.

Trên cành cây chim ca líu lo, như hát lên bao lời mong chờ.

Em khao khát ước mơ khắp nơi bình yên, cuộc sống tươi đẹp thêm.

Cho đàn em tung tăng múa ca, trong nắng xuân tỏ đẹp muôn nhà.

Nghe hát mẫu

Hát với tình cảm tha thiết

Tập hát

Hát với nhạc đệm

♥ Hát kết hợp gõ đệm

Gió vờn cánh hoa bay dưới trời, đàn bướm xinh dạo chơi...

♥ Trình bày bài hát theo hình thức tốp ca kết hợp vận động phụ hoạ

- Ước mơ của bạn nhỏ trong bài hát là gì?
- Vẽ bức tranh về ước mơ của em.

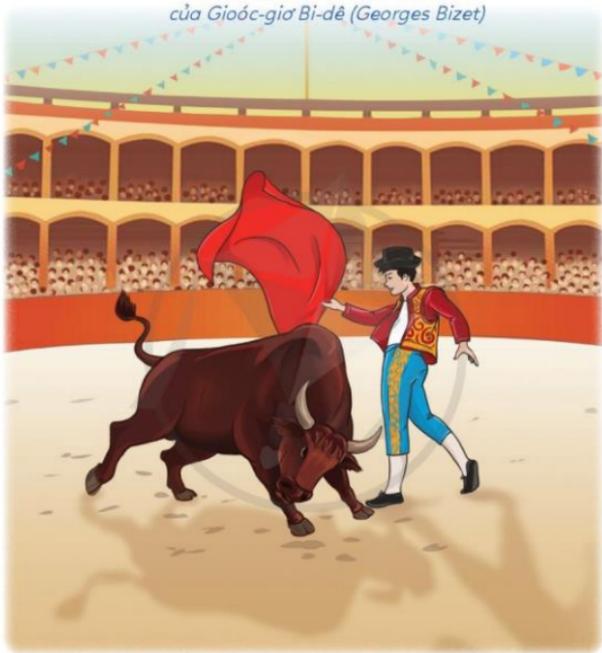

Những người đấu bò

(Les Toreadors)

Trích trong vở nhạc kịch Các-men
của Gioóc-giơ Bi-dê (Georges Bizet)

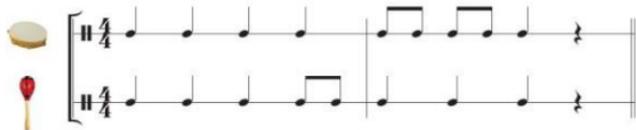
- ♥ Nghe và cảm nhận bản nhạc
- ♥ Nghe nhạc kết hợp vận động cơ thể

Mô tả những hình ảnh mà em tưởng tượng khi nghe nhạc.

Nhạc cụ thể hiện tiết tấu

♥ Luyện tập tiết tấu bằng nhạc cụ gõ

Nhạc cụ thể hiện giai điệu

Ri-coóc-đơ

- Tập bấm và thổi nốt Si, La, Son
- Luyện tập giai điệu

Bài tập ri-coóc-đơ số 5

Kèn phím

- Tập bấm và thổi nốt Đô, Rê, Mi
- Luyện tập giai điệu

Bài tập kèn phím số 5

Câu chuyện âm nhạc: **Bá Nha và Tử Kỳ**

Phỏng theo Truyện cổ Trung Quốc

1

Bá Nha làm quan nước Tấn, ông là người chơi đàn rất giỏi và không lúc nào rời cây đàn. Mọi người ca ngợi tiếng đàn của Bá Nha hay đến nỗi ngựa phải dừng ăn, cá cũng phải ngoi lên mặt nước để nghe. Vì vậy, ông nghĩ rằng thiên hạ không có ai giỏi âm nhạc bằng mình. Một tối mùa thu, khi Bá Nha cùng quan lính đi thuyền đến cửa sông Hán Dương, ông cho dừng thuyền ven bờ, mang đàn ra gảy.

2

Tiếng đàn của Bá Nha trầm bổng vang xa, bỗng cây đàn đứt một dây. Bá Nha đoán có người nghe trộm, ông bước ra mạn thuyền hỏi lớn:

- Ai là người nghe đàn của ta, xin hãy xuất hiện.

Từ trên bờ, một chàng trai bước ra và lên tiếng:

- Xin đại nhân thứ lỗi, tôi đi kiếm củi về muộn, thấy tiếng đàn hay quá nên dừng lại lắng nghe.

3

Bá Nha cười vang, có ý coi thường, rồi hỏi:

- Người tiểu phu kia, nếu biết nghe đàn, có biết ta vừa gảy khúc nhạc gì không?

- Đại nhân vừa tấu bản *Khống Tử khúc thương Nhan Hối*.

Ngạc nhiên vì thấy một người ở rừng núi am hiểu về âm nhạc, Bá Nha liền mời chàng trai xuống thuyền. Đó là Tử Kỳ, một danh sĩ ẩn dật nhà ở gần núi Ma Yên.

4

Trong đêm trăng thanh gió mát, Bá Nha chơi đàn tuyệt hay, còn Tử Kỳ cảm nhận và bình luận rất giỏi. Khi được nghe bản Cao sơn Lưu thủy, Tử Kỳ nói rõ ý nghĩa của bản nhạc và cảm kích trước khí phách của Bá Nha.

Lần đầu trong đời gặp một người thấu hiểu tiếng đàn và tấm lòng mình, Bá Nha rất mến phục Tử Kỳ. Trước khi từ biệt, họ kết nghĩa anh em và hẹn năm sau gặp lại ở chốn này.

5

Mùa thu năm sau, Bá Nha trở lại bên sông, nhưng Tử Kỳ mới mất vì bệnh nặng. Cha Tử Kỳ đưa Bá Nha đến thăm mộ. Bá Nha nức nở:

- Tử Kỳ ơi, lúc sống thông thái tuyệt vời, nay đã mất nhưng khí thiêng còn phảng phất. Xin chùng giấm cho ta một lay, ngàn thu cách biệt.

Lạy xong, Bá Nha mang cây đàn ra, tấu một khúc nhạc buồn, tiễn biệt người bạn tri âm.

6

Tiếng đàn vút lên giữa núi rừng rồi chợt lắng xuống, bầu trời u ám trong giây lát rồi bùng sáng trở lại. Bá Nha thưa với cha Tử Kỳ:

- Tử Kỳ đã chùng giấm cho lòng thành của cháu. Cháu vừa đàn khúc nhạc viếng người tài hoa, mệnh yếu.

Bá Nha để lại cây đàn trên núi. Từ đó, ông bỏ chơi đàn vì không còn ai thấu hiểu được tiếng đàn của mình.

?

- Tại sao Bá Nha và Tử Kỳ lại kết nghĩa anh em?
- Kể lại câu chuyện theo cách riêng của em.

Vận dụng

● Vận động cơ thể đệm cho bài hát: Ước mơ

● Nghe âm sắc và mô phỏng động tác chơi các nhạc cụ

● Đọc nhạc kết hợp vỗ tay và bước chân nhịp nhàng

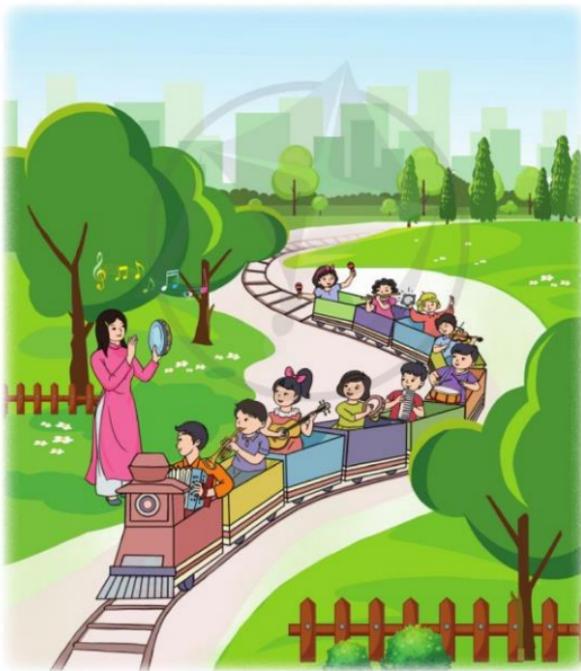
- 1 Chân phải bước lên phía trước
- 2 Chân trái bước lên phía trước
- 3 Chân phải lùi xuống phía sau
- 4 Chân trái lùi xuống phía sau

CHỦ ĐỀ
8

BIẾT ON THẦY CÔ

Mở đầu

♥ Khám phá bức tranh và kể tên những nhạc cụ mà em biết.

Kiến thức mới – Luyện tập

Biết ơn thầy cô giáo

Vui tươi

Nhạc và lời: Hà Giang – Ngọc Hải

Al nâng cánh ước mơ cho em, là thầy
Al nâng cánh ước mơ cho em, là thầy

cô không quên ngày đêm. Ai dạy dỗ chúng em nên
cô không quên ngày đêm. Ai dạy dỗ chúng em nên

người, là thầy cô em ghi nhớ suốt đời. Học hành chăm sao
người, là thầy cô em ghi nhớ suốt đời. Ngàn lời ca với

xứng với công ơn này, lời thầy cô em ghi nhớ không bao giờ
những đoá hoa tươi đẹp, mừng thầy cô em ra sức luyện rèn ngày

quên. Là đội viên chúng em nguyện làm nghìn việc
đêm. Cùng đoàn kết chúng em nguyện làm nghìn việc

tốt, tuổi nhỏ góp phần kiến thiết quê hương.
tốt, với cả tấm lòng kính mến tin yêu.

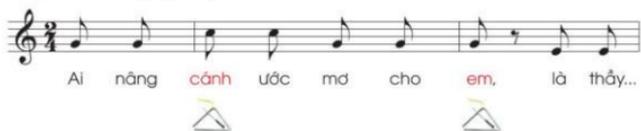
Đọc lời ca

Hát với tình cảm tha thiết

Tập hát

Hát với nhạc đệm

♥ Hát kết hợp gõ đệm

♥ Trình bày bài hát theo hình thức song ca hoặc tốp ca

- Nêu cảm nhận của em về bài hát.
- Em nên làm gì để thể hiện lòng biết ơn thầy cô?

♥ Đọc gam Đô trưởng

♥ Luyện tập tiết tấu

Bài đọc nhạc số 4

♥ Đọc nhạc với nhịp độ vừa phải

♥ Đọc nhạc kết hợp vận động cơ thể

Kể tên các hình nốt và dấu lặng trong Bài đọc nhạc số 4.

Thầy cô là tất cả

Nhạc: Bùi Anh Tú

Lời thơ: Nguyễn Trọng Sửu

Có bao điều em muốn hỏi
Trong trang sách học trò
Có bao điều em muốn nói
Trong giấc mơ tuổi thơ...

- ♥ Lắng nghe để cảm nhận về bài hát
- ♥ Gõ đệm, vận động cơ thể phù hợp với nhịp điệu
- ♥ Hát lại những câu em nhớ

- Nêu ý nghĩa của bài hát.
- Trong bài hát, thấy cô được ví với những hình ảnh nào?

Vận dụng

- Thể hiện tiết tấu đã học đệm cho bài hát *Biết ơn thầy cô giáo*
- Hoạt động nhóm: đặt lời cho *Bài đọc nhạc số 4*; hát lời ca theo giai điệu *Bài đọc nhạc số 4*
- Chọn một trong hai bài tập

- Trình bày nối tiếp *Bài tập ri-coóc-dơ số 5* và *Bài tập ri-coóc-dơ số 6*

- Trình bày nối tiếp *Bài tập kèn phím số 5* và *Bài tập kèn phím số 6*

ÔN TẬP

Hát

Em hãy biểu diễn bài hát *Hát mừng*, *Em yêu hoà bình*, *Ước mơ*, *Biết ơn thầy cô giáo* theo một trong những hình thức:

- ♥ Hát đơn ca.
- ♥ Hát song ca.
- ♥ Hát tốp ca.
- ♥ Hát kết hợp gõ đệm.
- ♥ Hát kết hợp vận động phụ họa.

Nghe nhạc

Em hãy nghe bản nhạc *Lét-ka-gien-ka*, *Chúng em cần hoà bình*, *Những người đầu bò*, *Thấy cô là tất cả* kết hợp với một trong những hoạt động:

- ♥ Vỗ tay, gõ đệm.
- ♥ Vận động theo nhạc.

Đọc nhạc

Em hãy trình bày *Bài đọc nhạc số 3*, *Bài đọc nhạc số 4* kết hợp với một trong những hoạt động:

- ♥ Vỗ tay, gõ đệm.
- ♥ Vận động theo nhạc.

Nhạc cụ

Em hãy:

- ♥ Thể hiện tiết tấu đã học bằng nhạc cụ.
- ♥ Thể hiện giai điệu đã học bằng ri-coóc-dơ hoặc kèn phím.

Thường thức âm nhạc

- ♥ Nêu một vài đặc điểm của đàn vi-ô-lông.
- ♥ Nêu đôi nét về cuộc đời nhạc sĩ Hoàng Vân.
- ♥ Kể lại câu chuyện *Bá Nha* và *Tứ Kỳ*.

GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ

Trang	Thuật ngữ	Giải thích
12	Âm sắc	Màu sắc, tính chất khác nhau của các loại nhạc cụ và giọng hát.
29	Giai điệu	Chuỗi âm thanh có tổ chức hoàn chỉnh về cao độ và trường độ.
19	Tiết tấu	Sự sắp xếp có tổ chức các âm thanh dài - ngắn thành từng nhóm khác nhau.

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

280 An Dương Vương, Phường 4, Quận 5, TP Hồ Chí Minh
Điện thoại: (028) 38 301 303 - 39 381 382 - Fax: (028) 39 381 382
Email: nxb@hcmue.edu.vn
Website: <http://nxb.hcmue.edu.vn>

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Giám đốc – Tổng biên tập
LÊ THANH HÀ

Biên tập:
ROẠN THỊ THUY

Trình bày bìa:
TRẦN TIÊU LÂM

Thiết kế sách:
VŨ HOÀNG VŨ

Mình học:
PHẠM VŨ TOÀN – VŨ HOÀNG VŨ

Sửa bản in:
NGUYỄN THỊ CẨM TÚ

Tổ chức bán thảo và chịu trách nhiệm bản quyền nội dung:
CÔNG TY CỔ PHẦN ĐẦU TƯ XUẤT BẢN – THIẾT BỊ GIÁO DỤC VIỆT NAM

Chủ tịch Hội đồng Quản trị: NGUYỄN NGỘ TRẦN AI
Tổng Giám đốc: VŨ BÁ KHÁNH

Địa chỉ: Tầng 5, toà nhà liên hợp AZ Lâm Viên, 107 đường Nguyễn Phong Sắc,
P. Dịch Vọng Hậu, Q. Cầu Giấy, TP. Hà Nội.

Trong sách có sử dụng một số hình ảnh trên Internet. Trân trọng cảm ơn các tác giả.

ÂM NHẠC 4

Mã số
ISBN

In cuốn, khổ 19 x 26,5cm, tại

Địa chỉ:

Cơ sở in:

Số xác nhận đăng ký xuất bản:

Quyết định xuất bản số/QĐ-..... ngày .../.../.....

In xong và nộp lưu chiểu năm

Mang cuộc sống vào bài học
Đưa bài học vào cuộc sống

Sách giáo khoa Âm nhạc 4 được biên soạn theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Sách cung cấp cho học sinh những kiến thức và kĩ năng cơ bản về hát, nghe nhạc, đọc nhạc, nhạc cụ, thường thức âm nhạc; giúp các em hình thành và phát triển năng lực thể hiện âm nhạc, cảm thụ và hiểu biết âm nhạc, ứng dụng và sáng tạo âm nhạc.

Nội dung và hình thức trình bày các chủ đề trong sách hấp dẫn, khơi gợi trí tò mò, phát huy tính tích cực, khả năng tự học và bồi dưỡng tình cảm đạo đức, lối sống cho học sinh.

Tác giả sách là những nhà giáo, nhà khoa học giàu kinh nghiệm và tâm huyết trong lĩnh vực giáo dục Âm nhạc.

SỬ DỤNG
TEM CHỐNG GIẢ

1. Quét mã QR hoặc dùng trình duyệt web để truy cập website bộ sách Cảnh Diệu: www.hoc10.com
2. Vào mục Hướng dẫn (www.hoc10.com/huong-dan) để kiểm tra sách giả và xem hướng dẫn kích hoạt sử dụng học liệu điện tử.

Toàn bộ Ebook có trên website Blogtailieu.com đều có bản quyền thuộc về tác giả, **Blog Tài Liệu** không thu hay yêu cầu khoản phí nào, khuyến khích các bạn nếu có khả năng hãy mua sách để ủng hộ tác giả. **Blog Tài Liệu** Trân trọng cảm ơn các bạn quan tâm trang blogtailieu.com

SHOPEE.VN

TIKI.VN

HƯỚNG DẪN TẢI BẢN ĐẸP

[Blogtailieu.com/huong-dan-co-ban](https://blogtailieu.com/huong-dan-co-ban)

Nội dung cập nhật liên tục trên blog tài liệu

Nguồn tài liệu:

Học10. vn

Hành trang số. nxbgd. vn